

достъ-та и зреълостъ-та, па стъпилъ въ жалостния, но и неизбѣжния периодъ на старешка-та слабостъ. Дреперъ мисли че историческия животъ на единъ народъ се развива така сѫшто и по сѫшти-тъ закони, по които върви живота на съки човѣкъ отдѣлно. Ние приемаме Дреперово-то списание като твърдѣ важно въ наука-та, освенъ туй ние сме написали споредъ него и тая наша книжка; ала сѣ пакъ трѣба да кажемъ, че мисъль-та на Дрепера върху различни-тъ неизбѣжни фази въ история-та на народния животъ, не може издържатъ никаква сериозна критика. Макаръ и да говори История-та, че нѣкои народи сѫ измрѣли и нѣкои цивилизации пропаднали и ги нѣма вече на свѣта; но тѣхния брой до днесъ не е толкози голѣмъ за да можемъ само по тѣхъ да речемъ, че въ природа-та владѣе единъ общи законъ, по който би трѣбало съки народъ и съка цивилизация рано или късно да се развали и да пропадне. Ако обрнеме само внимание не къмъ общта-та цифра отъ исторически-тъ случаи, ами къмъ вътрѣшина-та страна на съки случай отдѣлно; то ште добиемъ единъ резултатъ съвсѣмъ противенъ на онова што говори Дреперъ. Внимателното изучаване ште ни покаже, че съки умрѣлъ народъ или цивилизация страдали сѫ отъ никаква си неизмѣрима органическа болестъ, или ги е нѣкой извѣнъ нападналъ и тѣ не можли да са опрѣтъ на по-голѣма-та сила. И така онова, което Дреперъ приема за неизбѣжна старость, то споредъ насъ не е друго нищо освенъ болестно състояние. За това ако двайсет цивилизации сѫ пропаднали отъ различни бо-